Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus

Chwefror 2025 Canfyddiadau Arolwg Panel:

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd; darparu gwasanaethau gofal sylfaenol; cysylltedd cymdeithasol; llesiant personol; sicrwydd ariannol; isafbris am uned o alcohol; a sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Cyhoeddwyd: Mai 2025

Cefndir

- Mae **Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus** yn banel cenedlaethol o drigolion Cymru sy'n 16+ oed a sefydlwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru i alluogi **ymgysylltiad rheolaidd â'r cyhoedd** i lywio polisïau ac ymarfer iechyd y cyhoedd.
- Cynlluniwyd y panel i gynrychioli poblogaeth Cymru yn gyffredinol yn ôl oedran, rhyw, amddifadedd, ethnigrwydd a bwrdd iechyd.
- Mae aelodau'r cyhoedd yn cael eu recriwtio i'r panel gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau ac yna'n cael eu gwahodd i gymryd rhan mewn arolygon rheolaidd i roi cipolwg ar faterion iechyd cyhoeddus allweddol.
- Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno canfyddiadau o arolwg Chwefror 2025 sy'n cwmpasu:
  - **Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd**
  - **Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol**
  - **Cysylltedd cymdeithasol**
  - **Llesiant personol**
  - **Sicrwydd ariannol**
  - **Isafbris am uned o alcohol**
  - **Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial**
- Rydym yn ddiolchgar iawn i drigolion Cymru sydd yn rhoi o'u hamser gwerthfawr i gymryd rhan yn y panel.

Trosolwg methodolegol

- Ymgymerwyd â recriwtio cychwynnol i banel Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus (Tachwedd 2022 at Ionawr 2023) dros y ffôn, wyneb yn wyneb ac ar y cyfryngau cymdeithasol.
- Mae recriwtio yn broses barhaus a gall unigolion gofrestru drwy wefan Panel Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus (yn agor mewn ffenestr newydd) ar unrhyw adeg.Yn seiliedig ar sgrinio demograffig cychwynnol, caiff unigolion naill ai eu recriwtio'n uniongyrchol i'r panel neu eu gwahodd i ymuno â rhestr aros os yw'r cwota ar gyfer eu proffil demograffig yn llawn.
- Wrth gyflwyno pob arolwg, bydd recriwtio ychwanegol wedi'i dargedu yn digwydd drwy gyfweliadau wyneb yn wyneb ar y cyfryngau cymdeithasol i gynyddu cynrychioldeb sampl yn ôl yr angen.
- Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024, gwahoddwyd aelodau'r panel i gwblhau arolwg bob dau fis, naill ai ar-lein neu dros y ffôn. O fis Ebrill 2024, mae arolygon yn cael eu cynnal yn chwarterol.
- Ni chynhigir unrhyw gymhellion ariannol ar gyfer cyfranogiad.
- Oherwydd bod y panel wedi'i ddewis yn rhannol ei hun ac yn canolbwyntio ar bynciau iechyd y cyhoedd, gallai'r sampl gael ei effeithio gan duedd tuag at drigolion sydd â mwy o ddiddordeb mewn pynciau iechyd cyhoeddus a materion gofal iechyd. Dylid ystyried hyn wrth ddehongli'r canfyddiadau.
- Ceir rhagor o wybodaeth am ddulliau'r arolwg yn yr Atodiad.

- Ceir dadansoddiad demograffig o aelodau'r panel a gafodd eu gwahodd i gwblhau'r arolwg a'r 2,137 gymerodd ran, ac a gwblhaodd yr arolwg ym mis Chwefror 2025 yn yr Atodiad.
- Oni nodir yn wahanol, mae data'n cael eu pwysoli i adlewyrchu demograffeg y boblogaeth genedlaethol yn ôl oedran, rhyw ac amddifadedd.
- Sylwer: efallai na fydd y canrannau yn yr adroddiad hwn yn gwneud cyfanswm o 100% oherwydd talgrynnu.

- Cymerodd 2,137 o bobl ran yn arolwg mis Chwefror 2025 (20 Ionawr hyd at 2 Mawrth 2025).

Anghydraddoldebau iechyd

- Pan ofynnwyd faint o effaith y mae wyth penderfynydd ehangach yn ei chael ar a yw unigolyn yn profi iechyd da, y tri uchaf yr ystyriwyd eu bod yn cael effaith fawr oedd:
  - Y gallu i gael mynediad at ofal iechyd (93%)
  - Cartrefi cynnes o ansawdd da (89%)
  - Sicrwydd ariannol da (78%)
- Dywedodd 70% o bobl eu bod yn cefnogi dyrannu arian ar gyfer gwasanaethau gofal sylfaenol yn seiliedig ar anghenion pobl mewn ardal. Gostyngodd hyn i 51% pan nodir y gallai olygu bod ardal â phobl ag iechyd da yn cael llai o wasanaethau gofal sylfaenol.

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

- Dywedodd 60% o bobl, pe bai ganddynt nifer o bryderon iechyd, y byddent yn fodlon aros yn hirach am apwyntiad gyda gweithiwr gofal iechyd proffesiynol pe bai'n golygu y gallent siarad am eu holl bryderon.
- Mae 47% o bobl yn meddwl ei bod yn dderbyniol aros hyd at 1 wythnos am apwyntiad cyffredinol gyda'u gweithiwr gofal iechyd proffesiynol dewisol.

Cysylltedd cymdeithasol ac llesiant personol

- Dywedodd y rhan fwyaf o bobl eu bod yn teimlo'n gysylltiedig â phobl eraill (30% cysylltiedig iawn, 41% yn weddol gysylltiedig).
- Dywedodd 72% o bobl eu bod yn teimlo bod y pethau maen nhw'n eu gwneud yn eu bywyd yn werth chweil, a dywedodd 33% eu bod nhw gyda teimlad uchel o orbryder.

Isafbris am uned o alcohol

- Dywedodd 58% o bobl eu bod yn gwybod bod isafbris am uned o alcohol yng Nghymru.
- Dywedodd 43% o bobl eu bod o blaid isafbris am uned, tra bod 21% yn erbyn, 28% ddim o blaid nac yn erbyn, 7% ddim yn gwybod.

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

- Dywedodd 56% o bobl eu bod yn cefnogi defnyddio adnodd deallusrwydd artiffisial cymeradwy i gefnogi arbenigwyr gofal iechyd i adolygu mamogramau.
- Pe bai adnodd deallusrwydd artiffisial cymeradwy yn cael ei ddefnyddio yn y broses sgrinio'r fron, dywedodd 71% o bobl eu bod yn meddwl y byddai'n gwella amseroldeb a dywedodd 67% eu bod yn meddwl y byddai'n gwella effeithlonrwydd.

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

Mae gwahaniaethau annheg y gellir eu hosgoi mewn iechyd ar draws gwahanol grwpiau o bobl. Gelwir hyn yn aml yn 'anghydraddoldebau iechyd’. Gofynnwyd i’r cyfranogwyr am eu canfyddiadau o sut y gall gofal sylfaenol gefnogi’r ymdrech i leihau anghydraddoldebau iechyd.

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

Faint o effaith, os o gwbl, ydych chi'n meddwl y mae'r canlynol yn ei chael ar ba un a yw person yn profi iechyd da?

	Dim effaith	Effaith fach	Effaith fawr
Y gallu i gael mynediad at ofal iechyd	1%	5%	93%
Cartrefi cynnes o ansawdd da	1%	10%	89%
Sicrwydd ariannol da	3%	19%	78%
Cysylltiadau cymdeithasol da (e.e. perthnasoedd gyda theuluoedd a ffrindiau)	2%	20%	77%
Amodau gwaith teg	3%	20%	77%
Ansawdd aer da	2%	23%	74%
Addysg o ansawdd da	5%	29%	67%
Mynediad da at drafnidiaeth	4%	38%	57%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: yn hafal i neu'n llai na 1%

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

Faint o rôl, os o gwbl, sydd gan wasanaethau gofal sylfaenol (e.e. meddygfeydd teulu, fferyllfeydd cymunedol, optometryddion, a deintyddion) yn eich barn chi o ran cefnogi pawb i brofi iechyd da a lleihau anghydraddoldebau iechyd?

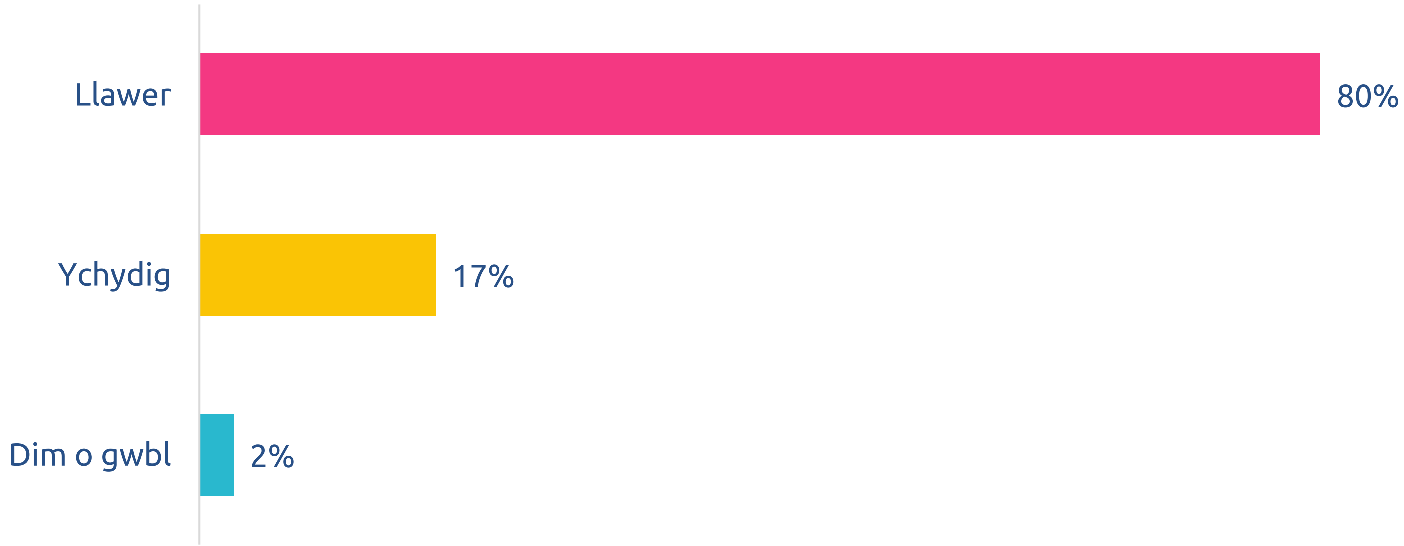

Gwell gennyf beidio â dweud: yn llai na 1%

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

Pa mor dderbyniol, os o gwbl, fyddai hi i chi pe bai gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn eich holi am y canlynol?

	Ddim yn dderbyniol	Rhywfaint yn dderbyniol	Derbyniol iawn
Eich sicrwydd ariannol	28%	48%	23%
Amgylchedd eich tai	3%	33%	63%
Eich cyflogaeth	8%	37%	53%
Eich gallu i gael mynediad at ofal iechyd	2%	13%	85%
Eich cysylltiadau cymdeithasol	11%	41%	48%
Eich mynediad at gludiant	4%	35%	60%
Ansawdd yr aer rydych chi'n ei anadlu	3%	25%	72%
Eich llesiant cyffredinol (dyma'ch cyflwr o fod yn gyfforddus, yn iach ac yn hapus)	1%	14%	85%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad : yn hafal i neu'n llai na 2%

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

Faint o gyfrifoldeb, os o gwbl, ydych chi'n meddwl y dylai gweithwyr gofal iechyd proffesiynol sy'n gweithio mewn practisau meddygon teulu ei gael ar gyfer pob un o'r canlynol?

	Ddim yn gwybod	Dim cyfrifoldeb o gwbl	Dim llawer o gyfrifoldeb	Cryn dipyn o gyfrifoldeb	Llawer iawn o gyfrifoldeb
Darparu gofal iechyd parhaus a chymorth i gleifion â chyflyrau hirdymor (e.e. cael archwiliadau mwy rheolaidd i gleifion)	Llai na 1%	Llai na 1%	1%	23%	75%
Gweithio gyda chymunedau lleol i helpu i atal afiechyd	1%	2%	11%	42%	44%
Helpu cleifion i fwyta diet iach a bod yn gorfforol egnïol	1%	2%	16%	49%	32%
Cyfeirio cleifion at wasanaethau lleol a all eu cefnogi ar gyfer anghenion anfeddygol sy'n effeithio ar eu hiechyd (e.e. banciau bwyd ac elusennau tai)	1%	4%	15%	43%	37%
Gofyn a oes gan gleifion anghenion anfeddygol sy'n effeithio ar eu hiechyd (e.e. problemau gyda thai, diweithdra, neu ddiffyg bwyd)	1%	5%	20%	47%	27%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: yn hafal i neu'n llai na 1%

Gofal sylfaenol ac anghydraddoldebau iechyd

A ydych yn cefnogi neu'n gwrthwynebu dyrannu arian ar gyfer gwasanaethau gofal sylfaenol yn seiliedig ar anghenion y bobl mewn ardal (h.y. statws iechyd, lefelau cyflogaeth ac ansawdd yr amgylchedd)?

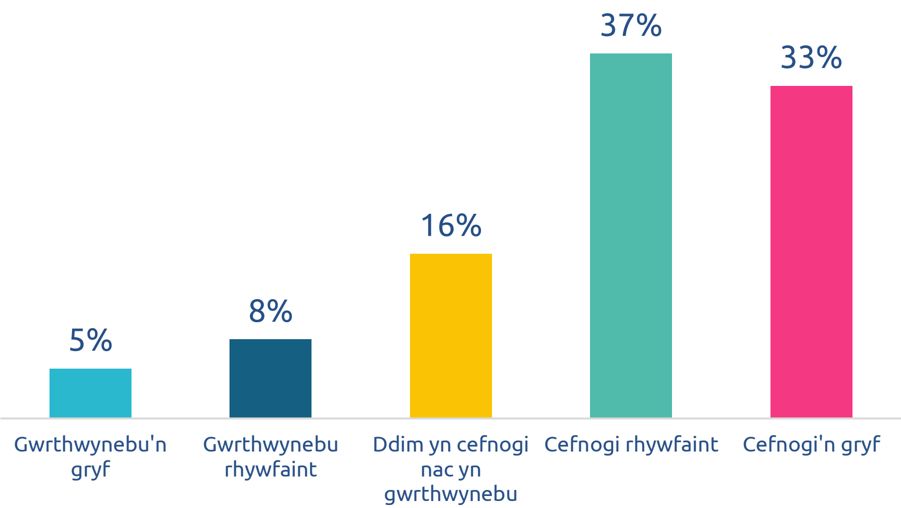

A ydych yn cefnogi neu'n gwrthwynebu bod dyraniad arian ar gyfer gwasanaethau gofal sylfaenol yn seiliedig ar anghenion y bobl mewn ardal, <u>hyd yn oed os yw'n golygu bod ardal â phobl ag iechyd da yn cael llai o wasanaethau gofal sylfaenol</u>?

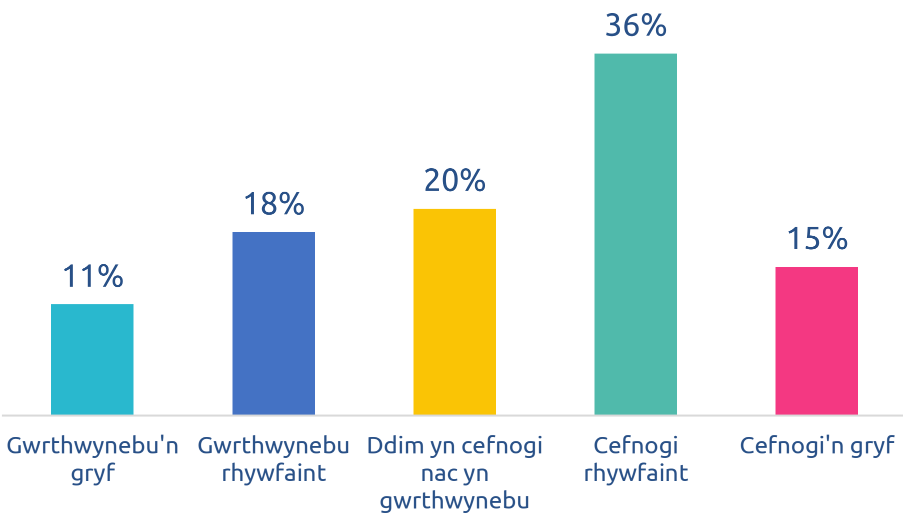

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: 1%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Mae gallu derbyn gofal iechyd pryd a sut rydych ei angen yn bwysig er mwyn cyflawni'r canlyniadau iechyd gorau. Fe wnaethom ofyn i’r cyfranogwyr am eu hoffterau o ran sut y byddent am i wasanaethau gofal sylfaenol gael eu darparu.

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Dychmygwch fod gennych bryderon iechyd lluosog yr oeddech am siarad â gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn eu cylch. Pa un o'r canlynol sy'n eich disgrifio chi orau?

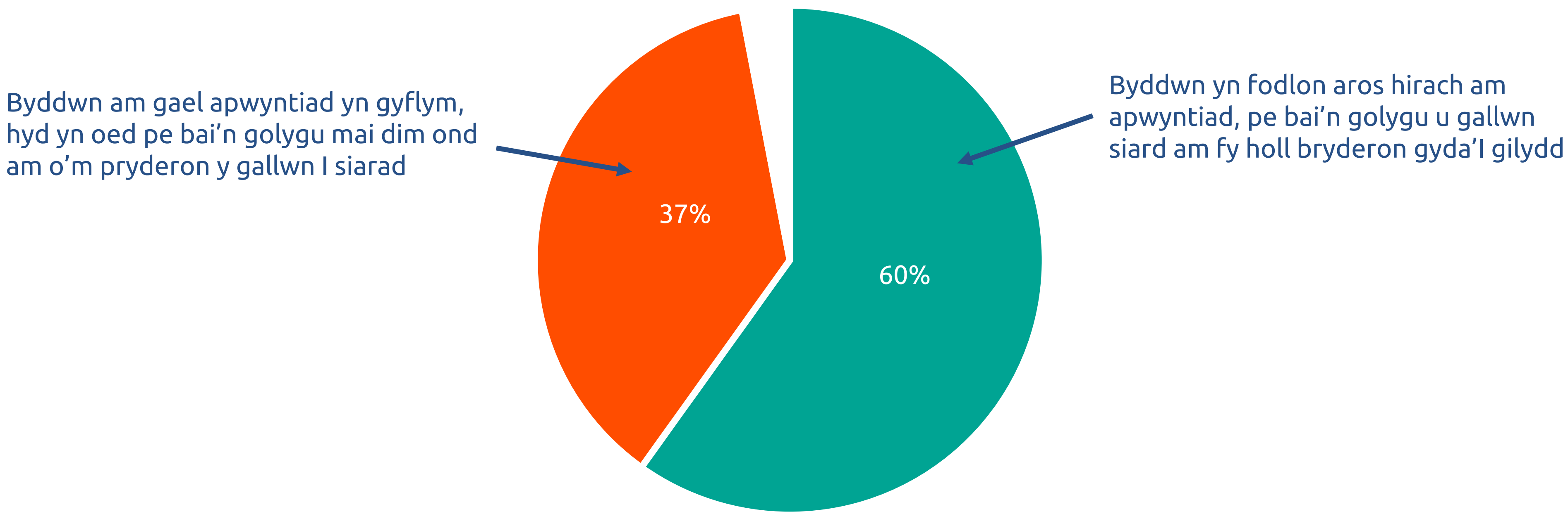

Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Dychmygwch eich bod am weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol mewn meddygfa ar gyfer cyflwr iechyd newydd ond nad yw'n argyfwng nad ydych wedi'i gael o'r blaen. Trefnwch y canlynol yn nhermau'r pwysicaf i leiaf pwysig.

	1 Pwysicaf	2	3	4 Leiaf pwysig
Cael eich gweld gan yr un person rydych chi wedi'i weld o'r blaen	24%	18%	16%	41%
Cael eich gweld yn gyflym	40%	23%	22%	14%
Cael eich gweld ar amser sy'n addas i chi	18%	27%	32%	21%
Cael eich gweld mewn ffordd sy'n addas i chi (e.e. ffôn, wyneb yn wyneb)	17%	31%	29%	22%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: 1%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Dychmygwch eich bod am weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol mewn meddygfa ar gyfer cyflwr iechyd brys newydd nad ydych wedi'i gael o'r blaen. Trefnwch y canlynol yn nhermau'r pwysicaf i leiaf pwysig.

	1 Pwysicaf	2	3	4 Leiaf pwysig
Cael eich gweld gan yr un person rydych chi wedi'i weld o'r blaen	10%	21%	17%	51%
Cael eich gweld yn gyflym	81%	10%	4%	3%
Cael eich gweld ar amser sy'n addas i chi	2%	31%	42%	23%
Cael eich gweld mewn ffordd sy'n addas i chi (e.e. ffôn, wyneb yn wyneb)	5%	37%	35%	21%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: 1%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Nawr, dychmygwch eich bod am weld gweithiwr gofal iechyd proffesiynol mewn meddygfa deulu ar gyfer cyflwr iechyd presennol yr ydych wedi'i gael ers tro. Trefnwch y canlynol yn nhermau'r pwysicaf i leiaf pwysig.

	1 Pwysicaf	2	3	4 Leiaf pwysig
Cael eich gweld gan yr un person rydych chi wedi'i weld o'r blaen	57%	17%	9%	16%
Cael eich gweld yn gyflym	20%	27%	22%	29%
Cael eich gweld ar amser sy'n addas i chi	11%	28%	37%	22%
Cael eich gweld mewn ffordd sy'n addas i chi (e.e. ffôn, wyneb yn wyneb)	10%	26%	31%	32%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: yn hafal i neu'n llai na 1%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Pa mor hir ydych chi'n meddwl sy'n dderbyniol i chi aros am apwyntiad cyffredinol gyda'ch gweithiwr gofal iechyd proffesiynol yn eich meddygfa?

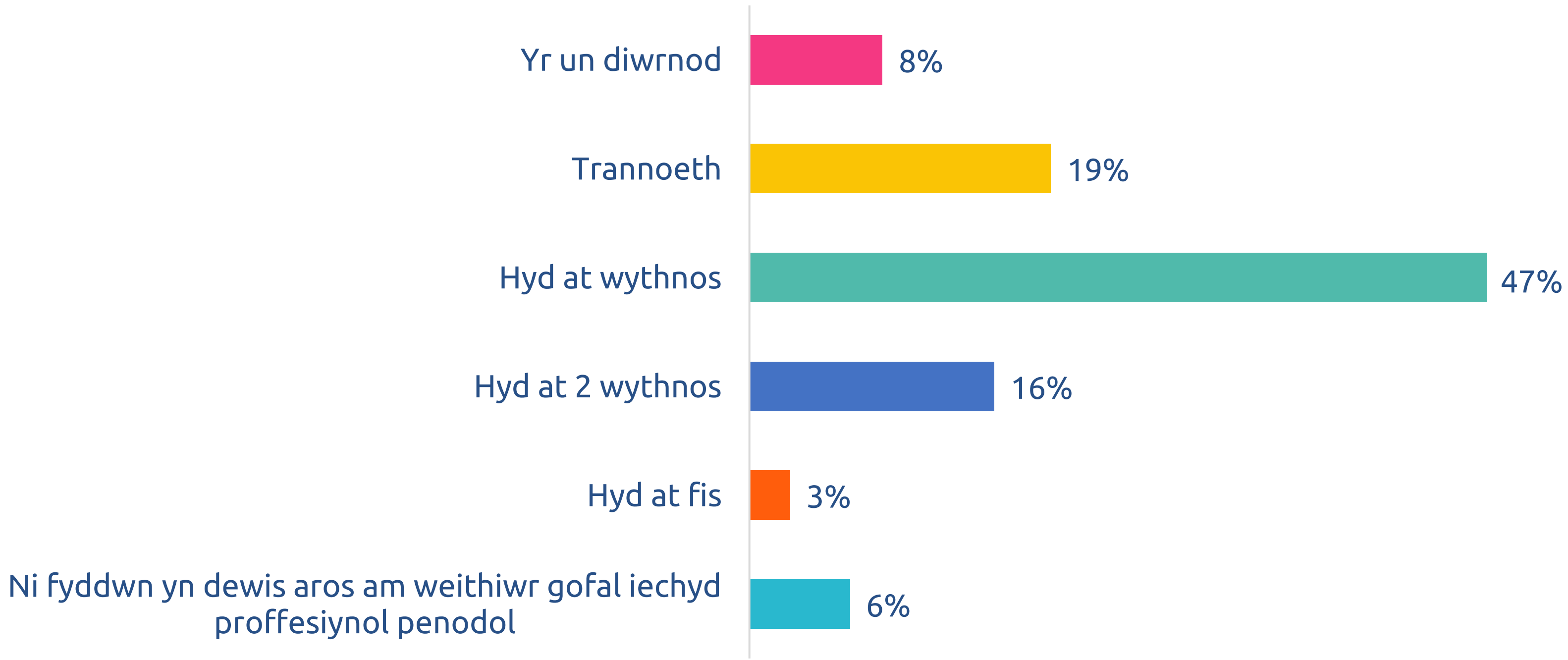

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Gall meddygfeydd teulu gynnig apwyntiadau gofal iechyd mewn gwahanol ffyrdd. Pa un o'r canlynol fyddai'n dderbyniol i chi? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

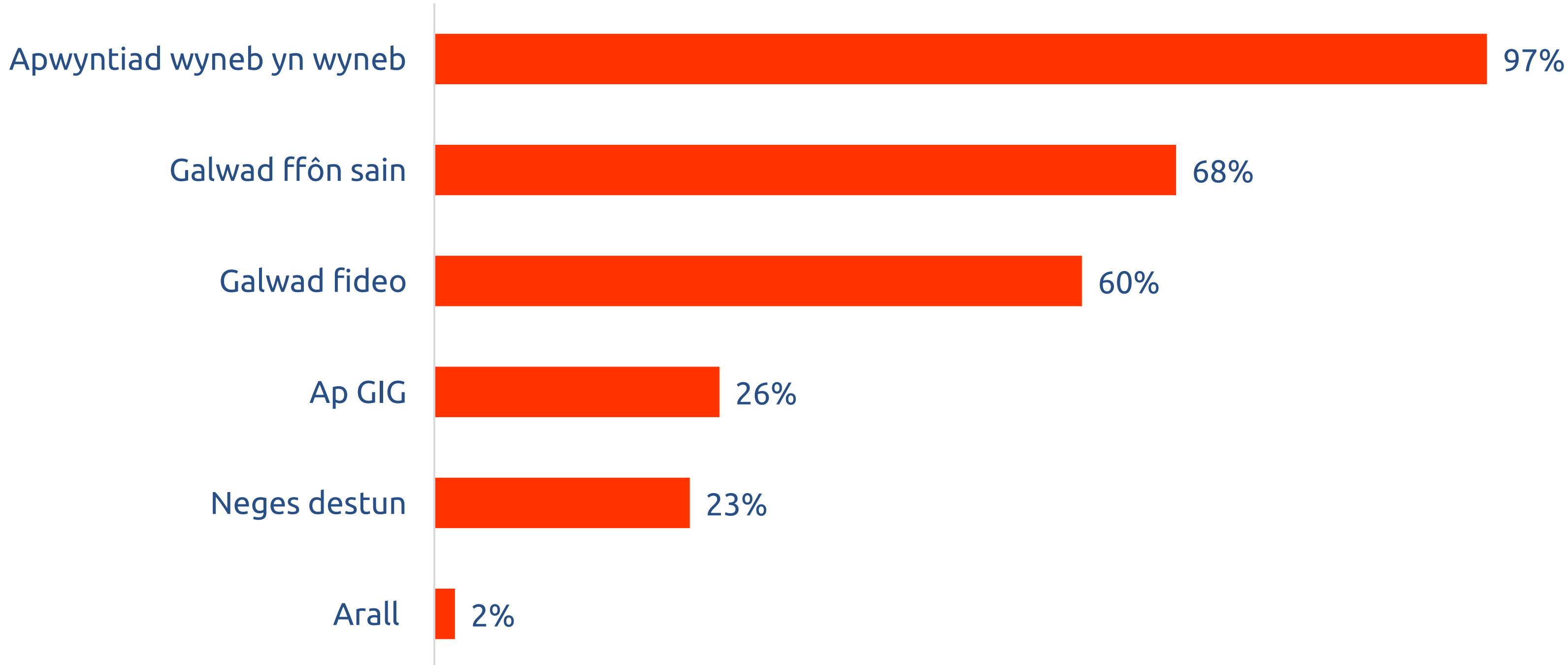

Gwell gennyf beidio â dweud: llai na 1%

Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol

Pa mor hir ydych chi'n meddwl sy'n dderbyniol i chi deithio ar gyfer prawf arferol fel prawf gwaed neu belydr-x?

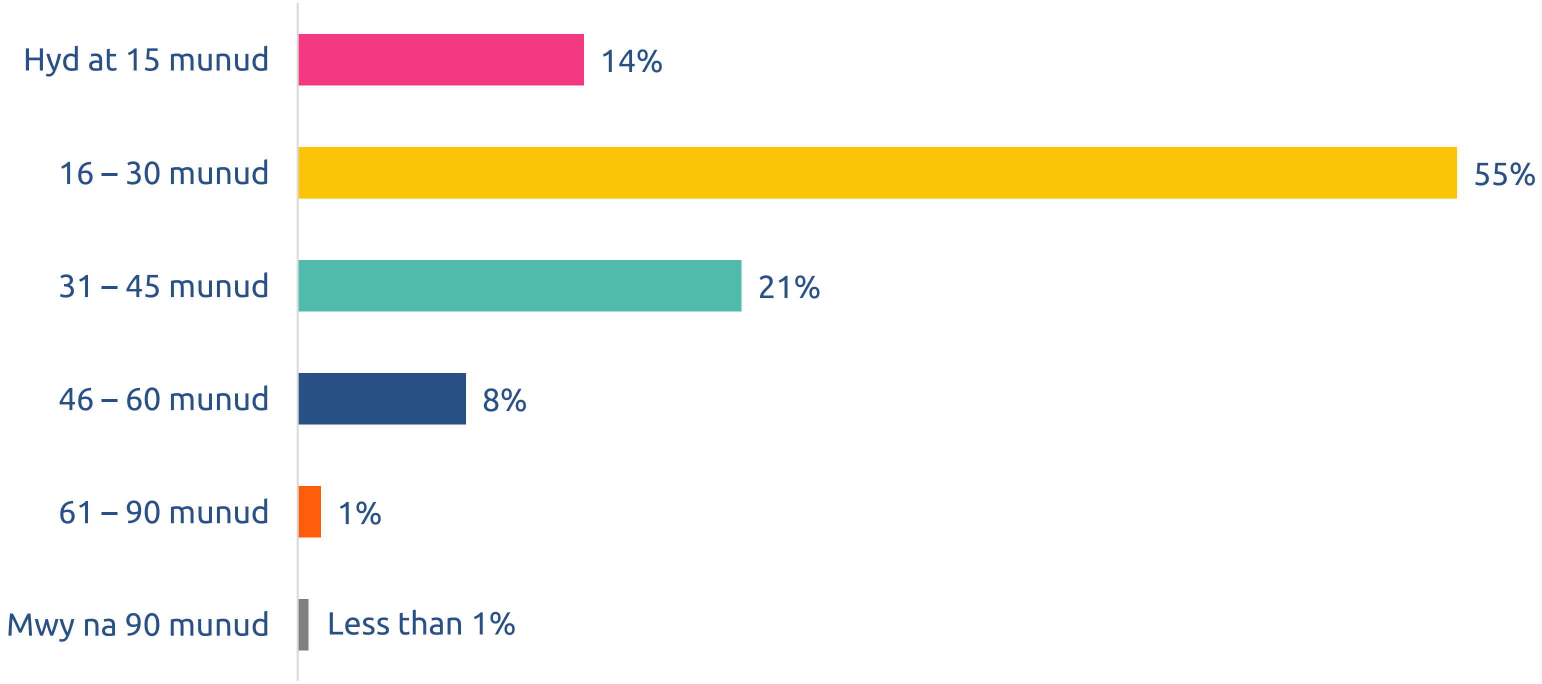

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Cysylltedd cymdeithasol

Mae lefelau cysylltedd cymdeithasol yn effeithio ar iechyd. Gofynnwyd i bobl am eu rhyngweithiadau a'u llesiant personol.

Cysylltedd cymdeithasol

Pa mor aml ydych chi'n ymweld â ffrindiau neu deulu neu'n eu cael nhw i ymweld â chi?

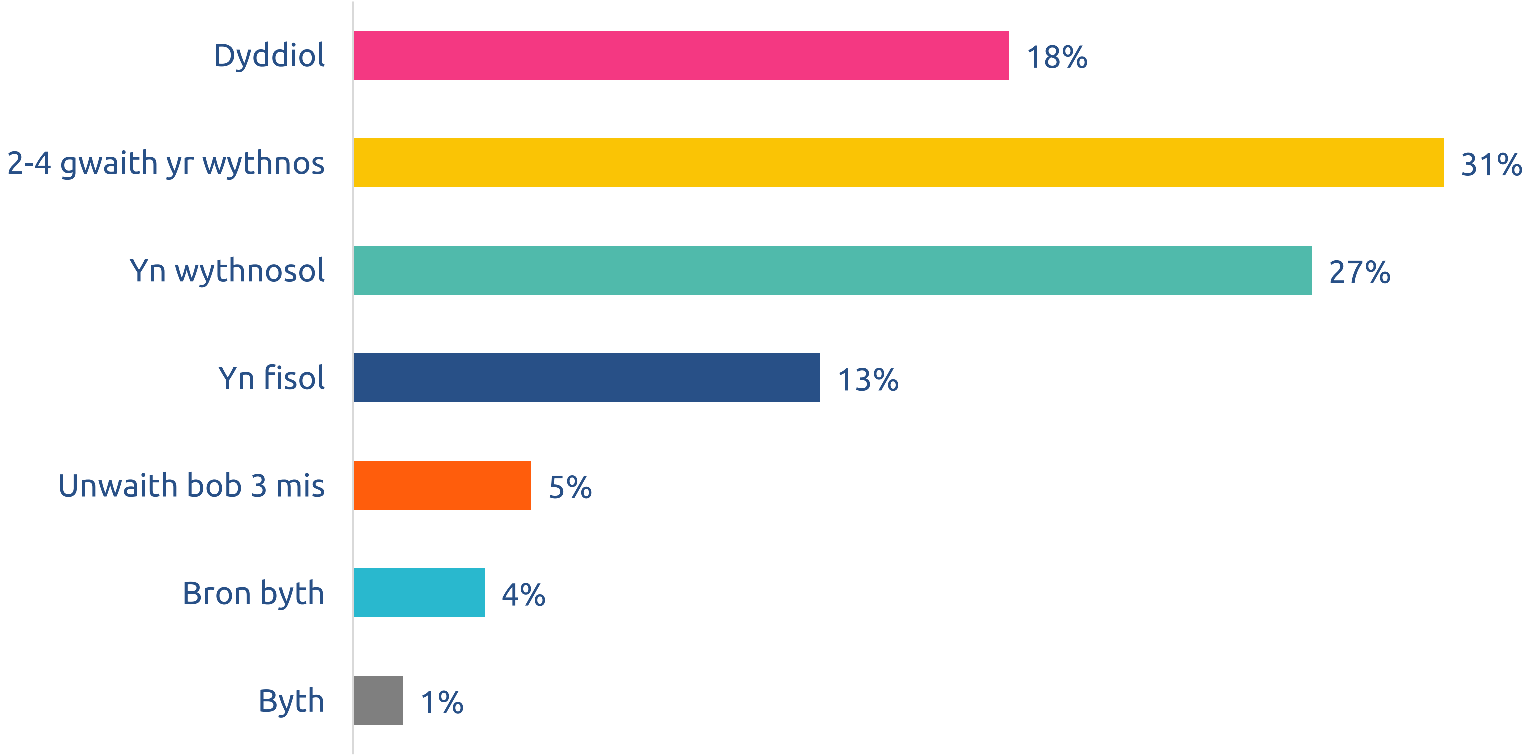

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Cysylltedd cymdeithasol

Pa un o'r canlynol ydych chi'n ymwneud ag ef unwaith yr wythnos neu'n amlach?
(Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

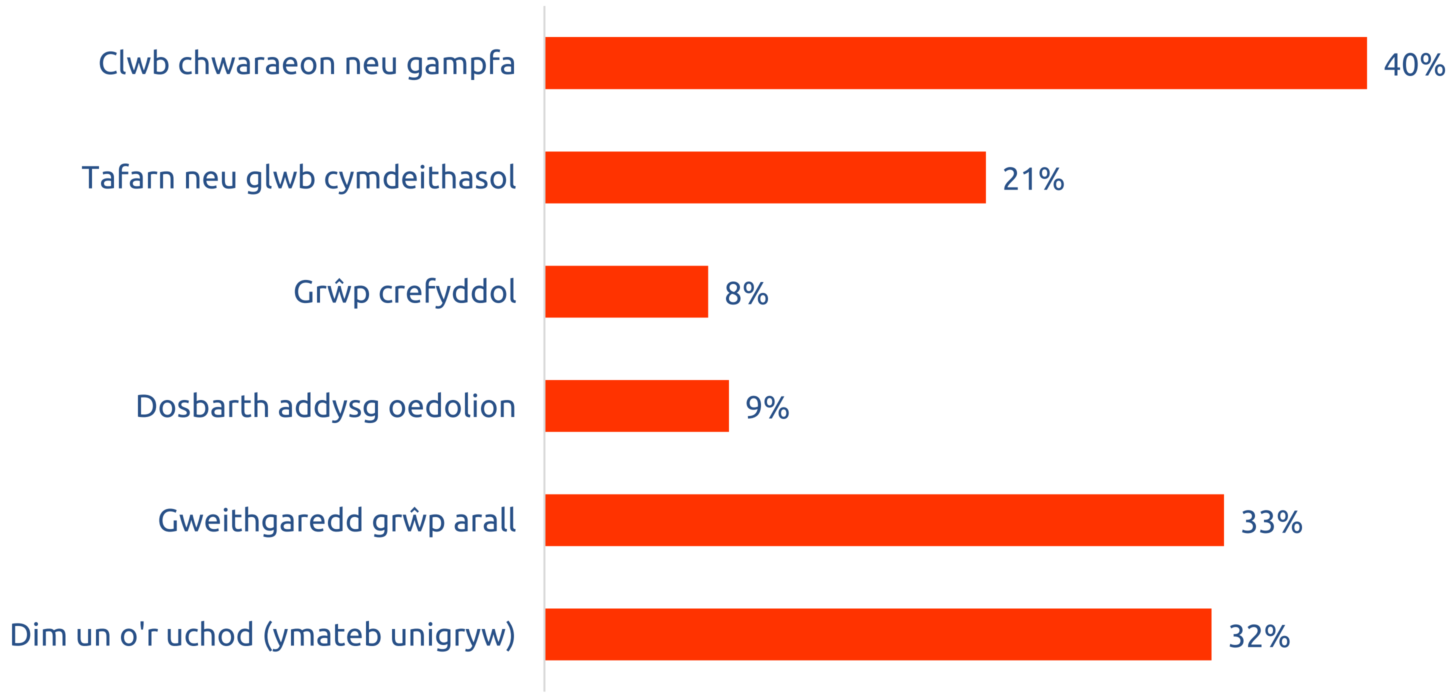

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Cysylltedd cymdeithasol

Yn gyffredinol, pa mor gysylltiedig ydych chi'n teimlo â phobl?

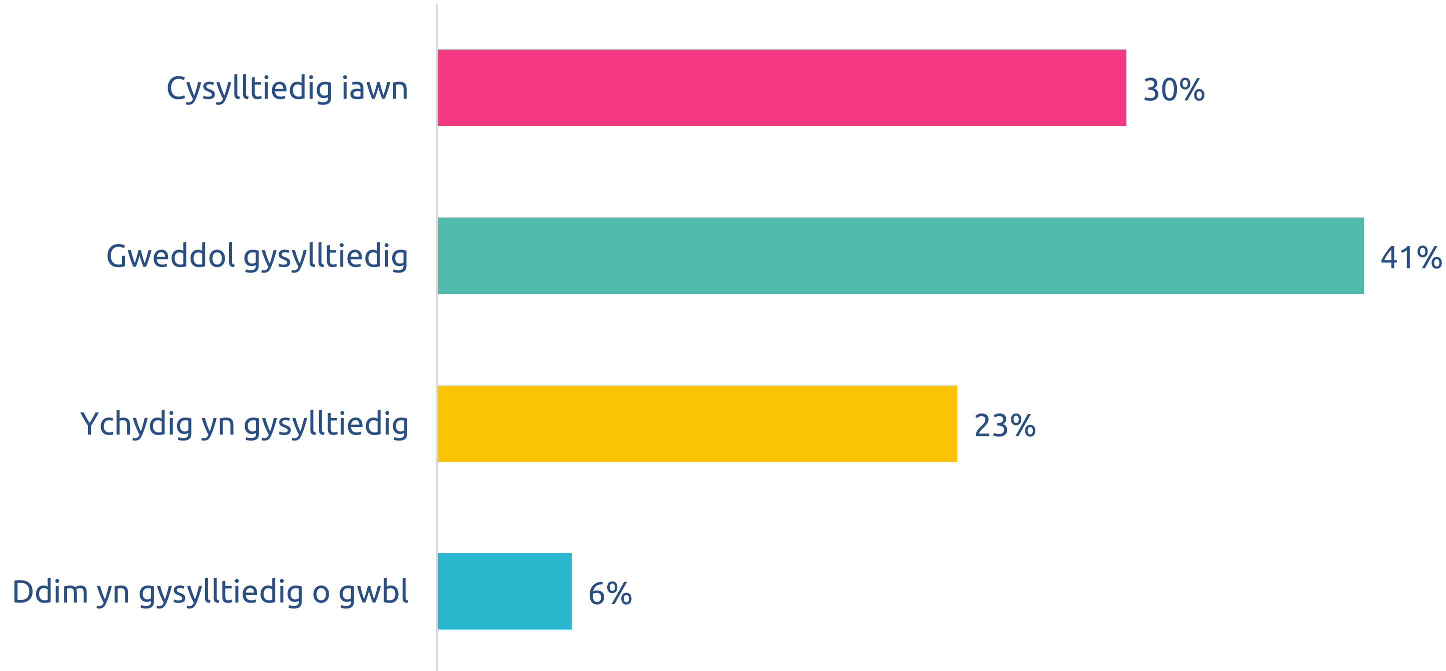

Gwell gennyf beidio â dweud: llai na 1%

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Llesiant personol

Mae llesiant personol a'u hymddygiadau yn effeithio ar ein hiechyd. Y cwestiynau llesiant personol a ddefnyddiwyd oedd rhai cwestiynau'r Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS4) a chawsant eu categoreiddio o raddfa Likert 11 pwynt i bedwar categori yn unol â chanllawiau SYG (Canllaw ar lesiant personol i ddefnyddwyr - Y Swyddfa Ystadegau Gwladol; yn agor mewn ffenestr newydd). Dosbarthwyd y trothwyon ar gyfer 'boddhad bywyd', 'gwerth chweil' a 'hapusrwydd' fel a ganlyn: isel (0 i 4), canolig (5 i 6), uchel (7 i 8), ac uchel iawn (9 i 10). Categorïwyd 'pryder' fel: isel iawn (0 i 1), isel (2 i 3), canolig (4 i 5), ac uchel (6 i 10).

Llesiant personol

Yn gyffredinol, pa mor fodlon ydych chi â'ch bywyd ydyddiau hyn, lle mae 0 yn "ddim yn fodlon o gwbl" a 10 yn "hollol fodlon"?

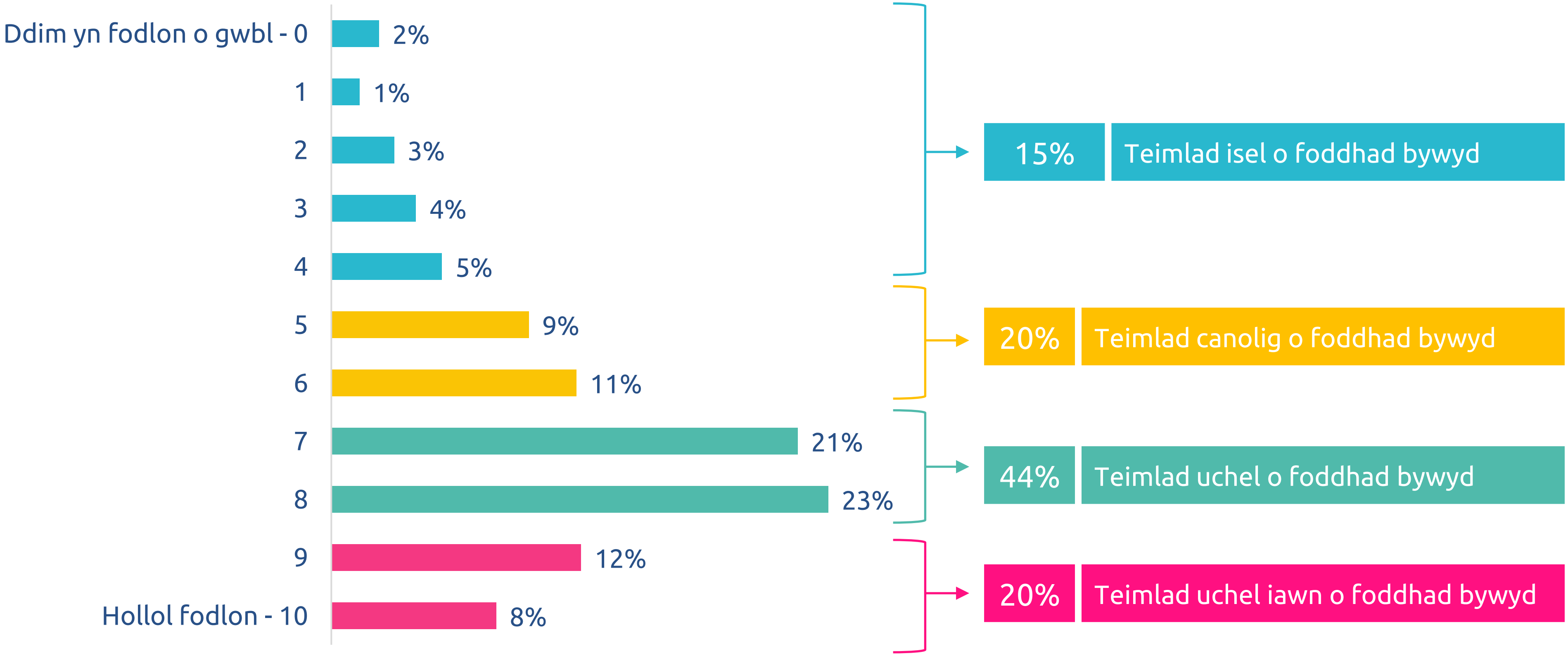

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Llesiant personol

Yn gyffredinol, i ba raddau ydych chi'n teimlo bod y pethau rydych chi'n eu gwneud yn eich bywyd yn werth chweil, lle mae 0 yn "ddim yn werth chweil o gwbl" a 10 yn "hollol werth chweil"?

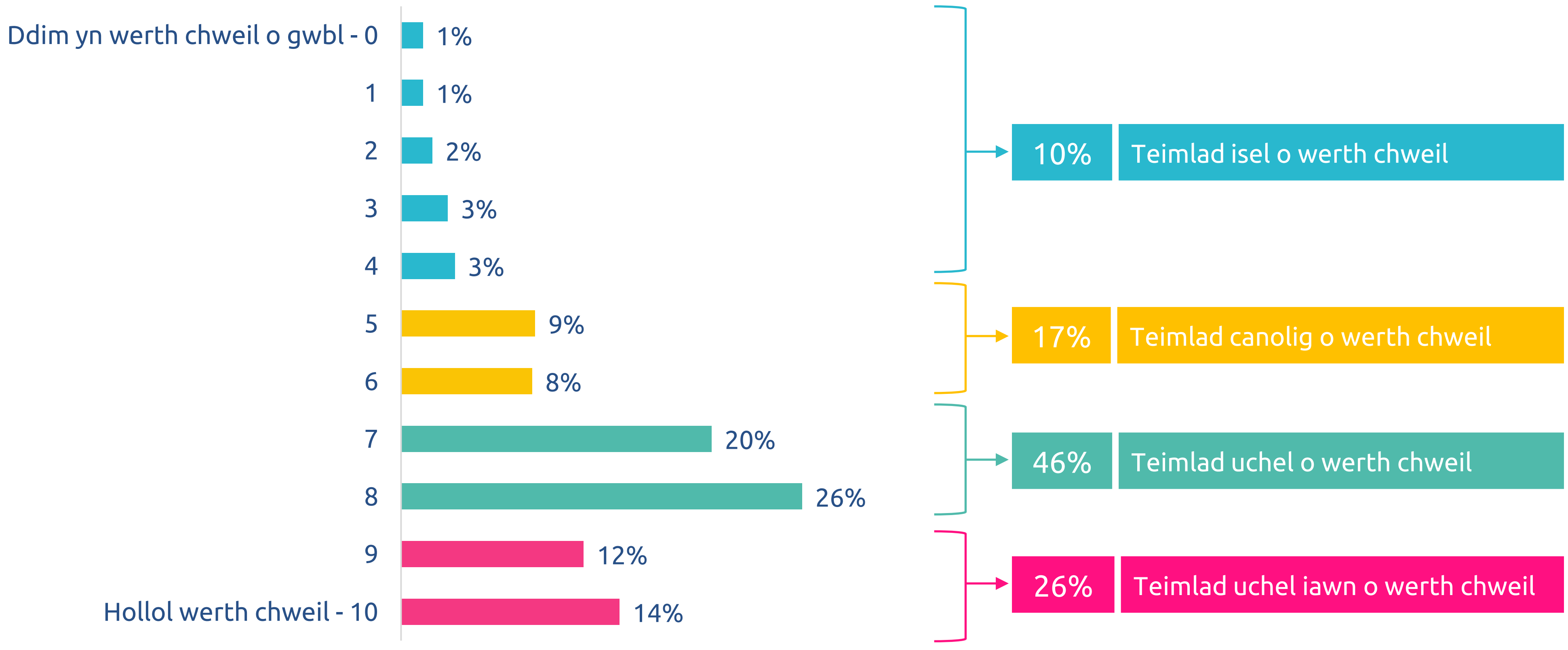

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Llesiant personol

Ar y cyfan, pa mor hapus oeddech chi'n teimlo ddoe, lle mae 0 yn "ddim yn hapus o gwbl" a 10 yn "hollol hapus"?

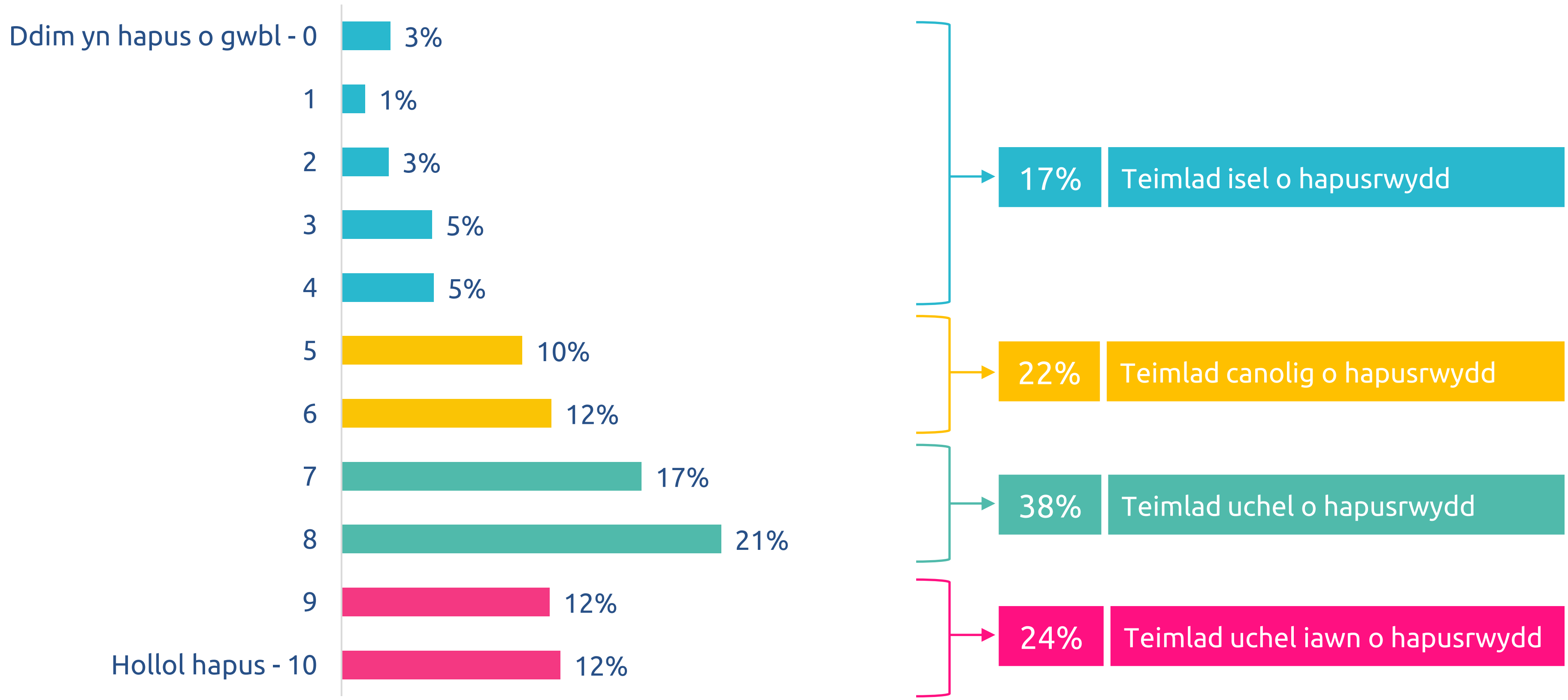

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Llesiant personol

Ar raddfa lle mae 0 yn "ddim yn bryderus o gwbl" a 10 yn "hollol bryderus", yn gyffredinol, pa mor bryderus oeddech chi'n teimlo ddoe?

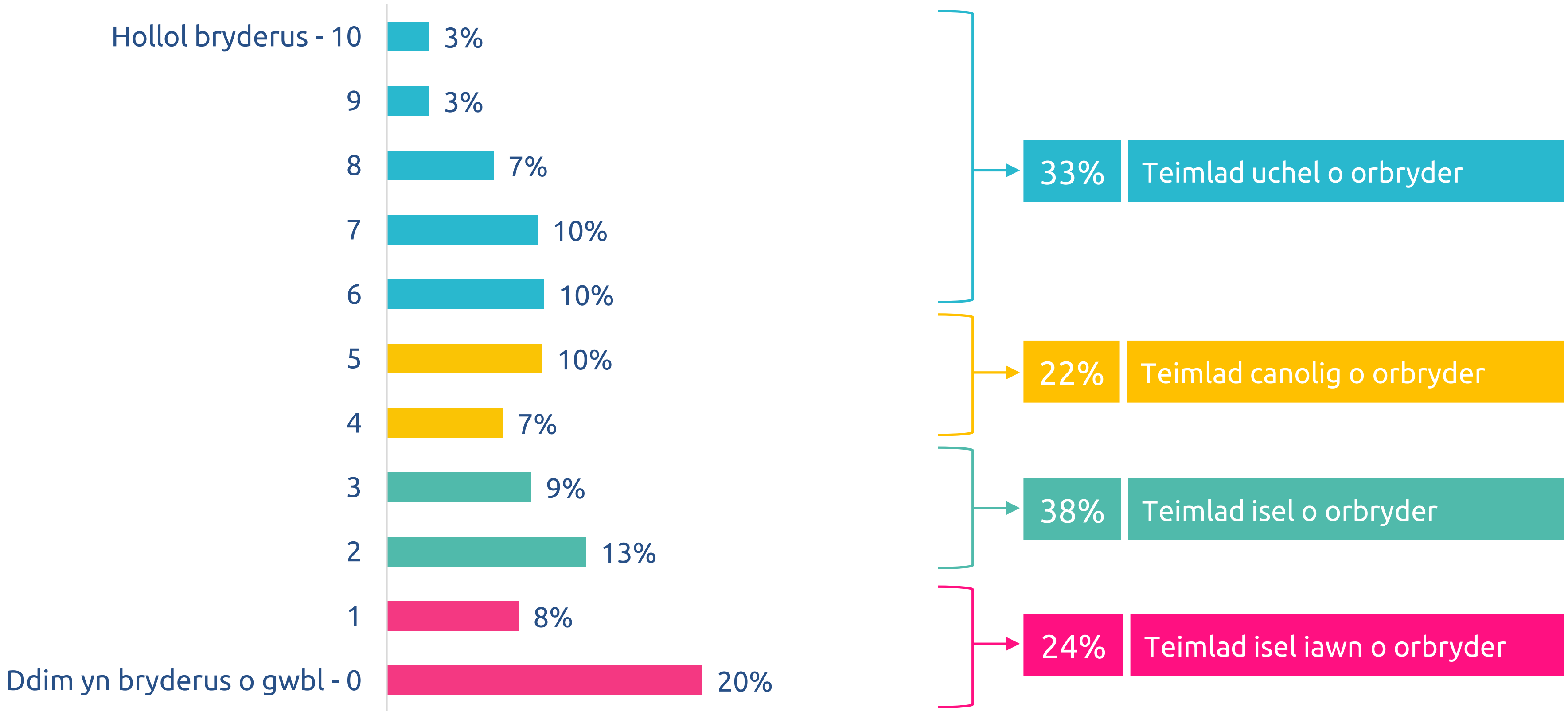

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Llesiant personol

O'i gymharu â chwe mis yn ôl, a fyddech chi'n dweud bod y canlynol wedi cynyddu, gostwng, neu aros yr un peth?

	Wedi cynyddu	Wedi gostwng	Wedi aros yr un peth	Ddim yn berthnasol - dwi byth yn gwneud hyn
Faint o alcohol rydych chi'n ei yfed	5%	21%	43%	30%
Faint rydych chi'n ei ysmygu (tybaco / fêpio)	3%	3%	9%	85%
Eich defnydd o feddyginiaeth (h.y. ar bresgripsiwn a thros y cownter)	19%	6%	53%	21%
Eich defnydd o gyffuriau anghyfreithlon (e.e. canabis, cocên)	1%	1%	2%	95%
Faint o weithgaredd corfforol rydych chi'n ei wneud (e.e. cerdded, campfa, rhedeg)	27%	21%	48%	4%
Y swm rydych chi'n ei gamblo	2%	3%	12%	83%
Pa mor iach rydych chi'n bwyta	23%	12%	64%	Llai na 1%
Yr amser rydych chi'n ei dreulio yn cymdeithasu â phobl eraill	13%	21%	64%	2%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: yn hafal i neu'n llai na 1%

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Sicrwydd ariannol

Mae sicrwydd ariannol yn effeithio ar iechyd. Gofynnwyd am sicrwydd ariannol canfyddedig pobl nawr ac yn y dyfodol.

Sicrwydd ariannol

Gan feddwl am gyllid eich cartref, pa un o'r canlynol sy'n adlewyrchu orau eich sefyllfa bresennol?

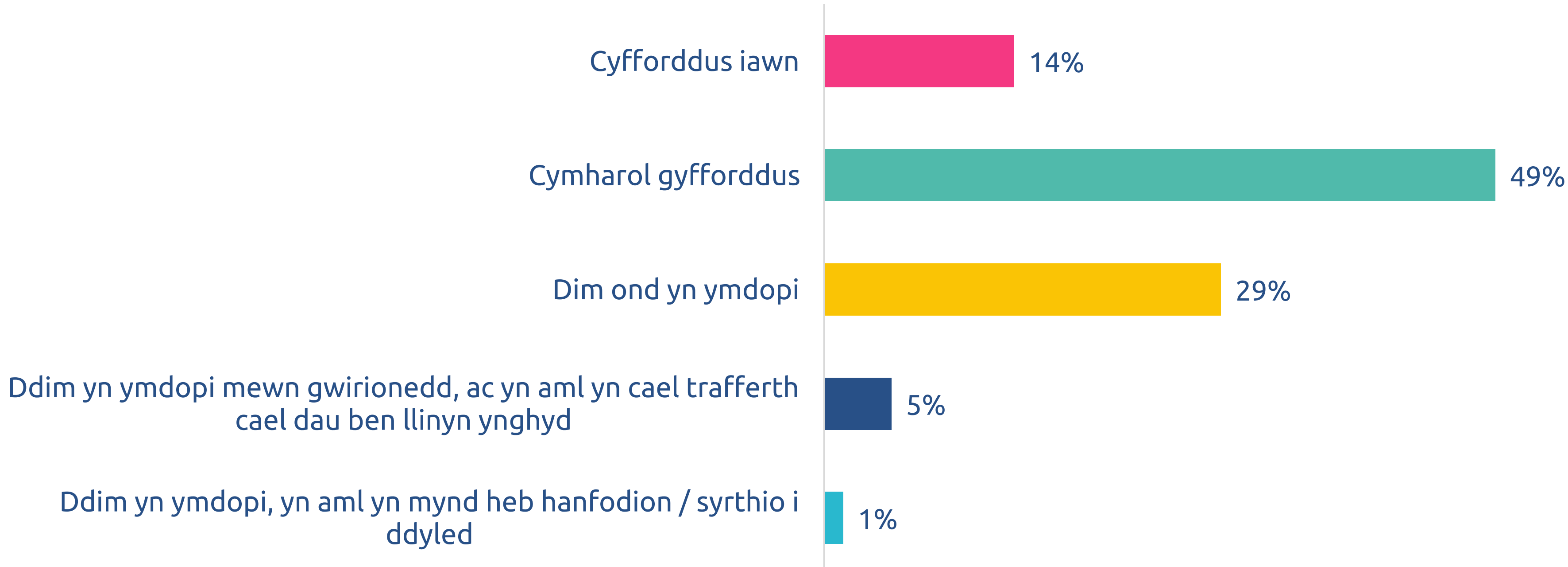

Gwell gennyf beidio â dweud: 2%

Sicrwydd ariannol

Gan feddwl am gyllid eich cartref, pa un o'r canlynol sy'n adlewyrchu orau'r sefyllfa y credwch y byddwch ynddi, yn ystod y chwe mis nesaf?

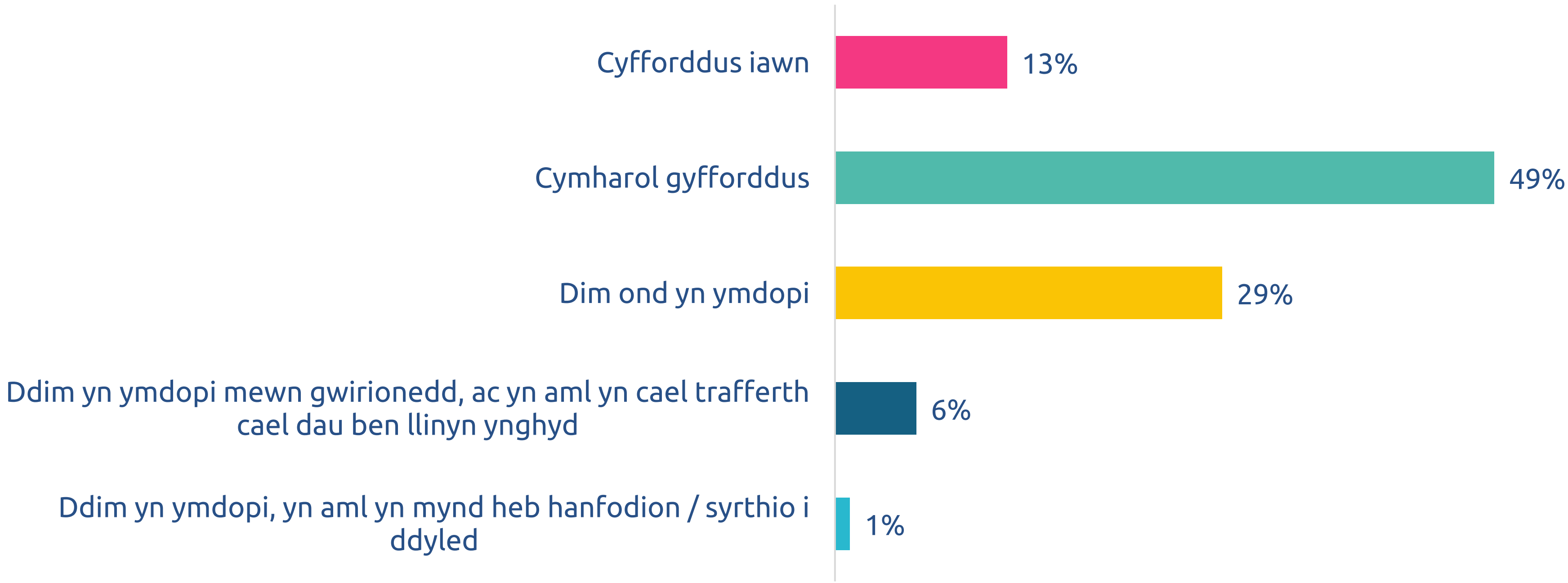

Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

Sicrwydd ariannol

Pa rai o'r canlynol, os o gwbl, ydych chi'n meddwl fydd yn bryderon ariannol i'ch cartref yn y chwe mis nesaf?

	Byddant
Costau bwyd	43%
Costau ynni (e.e. gwresogi, coginio)	57%
Car/costau cludiant cyhoeddus	28%
Costau tai (e.e. rhent/ taliadau morgais)	28%
Darparu ar gyfer anghenion fy mhlentyn/plant (o dan 18 oed; ac eithrio gofal plant)	8%
Gofal plant	3%
Arall	5%
Dydw i ddim yn credu y bydd gennyf unrhyw bryderon ariannol yn ystod y chwe mis nesaf (ymateb unigryw)	27%

Cafodd ymatebion testun rhydd i 'Arall' eu hailgodio a'u cynnwys mewn categorïau presennol lle bo'n briodol. Er enghraifft, cafodd ymatebion yn ymwneud â'r dreth gyngor, biliau dŵr, ac atgyweiriadau tai eu cynnwys o dan y cod 'costau tai'. Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Isafbris am uned o alcohol

Ym mis Mawrth 2020, cyflwynodd Llywodraeth Cymru Isafswm Pris Uned (MUP) ar gyfer alcohol, fel un ffordd o geisio lleihau yfed problemus yng Nghymru. Nid yw isafbris uned yn dreth; dyma'r pris isaf cyfreithiol y gall manwerthwyr werthu alcohol amdano. Mae'r pris yn seiliedig ar faint o alcohol sydd ym mhob diod. Gofynnwyd i gyfranogwyr am eu hagweddau tuag at yr MUP o ran alcohol. Tynnwyd cwestiynau o'r rhai a ofynnwyd yn flaenorol gan Lywodraeth yr Alban (Annex B – Survey Questions - Alcohol - minimum unit pricing: public attitudes research - gov.scot; yn agor mewn ffenestr newydd).

Isafbris am uned o alcohol

Cyn heddiw, a oeddech chi'n gwybod bod Isafswm Pris Uned ar gyfer alcohol yng Nghymru?

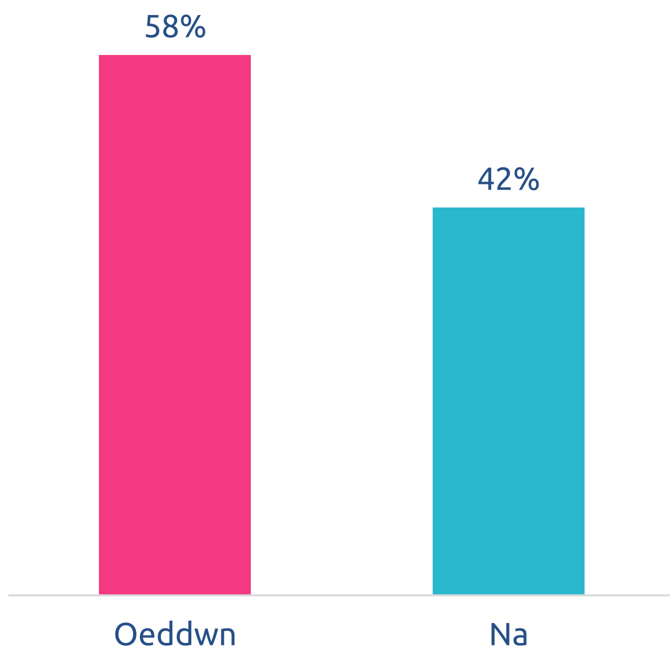

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Isafbris am uned o alcohol

Faint ydych chi o blaid neu yn erbyn Isafswm Pris Uned o alcohol?

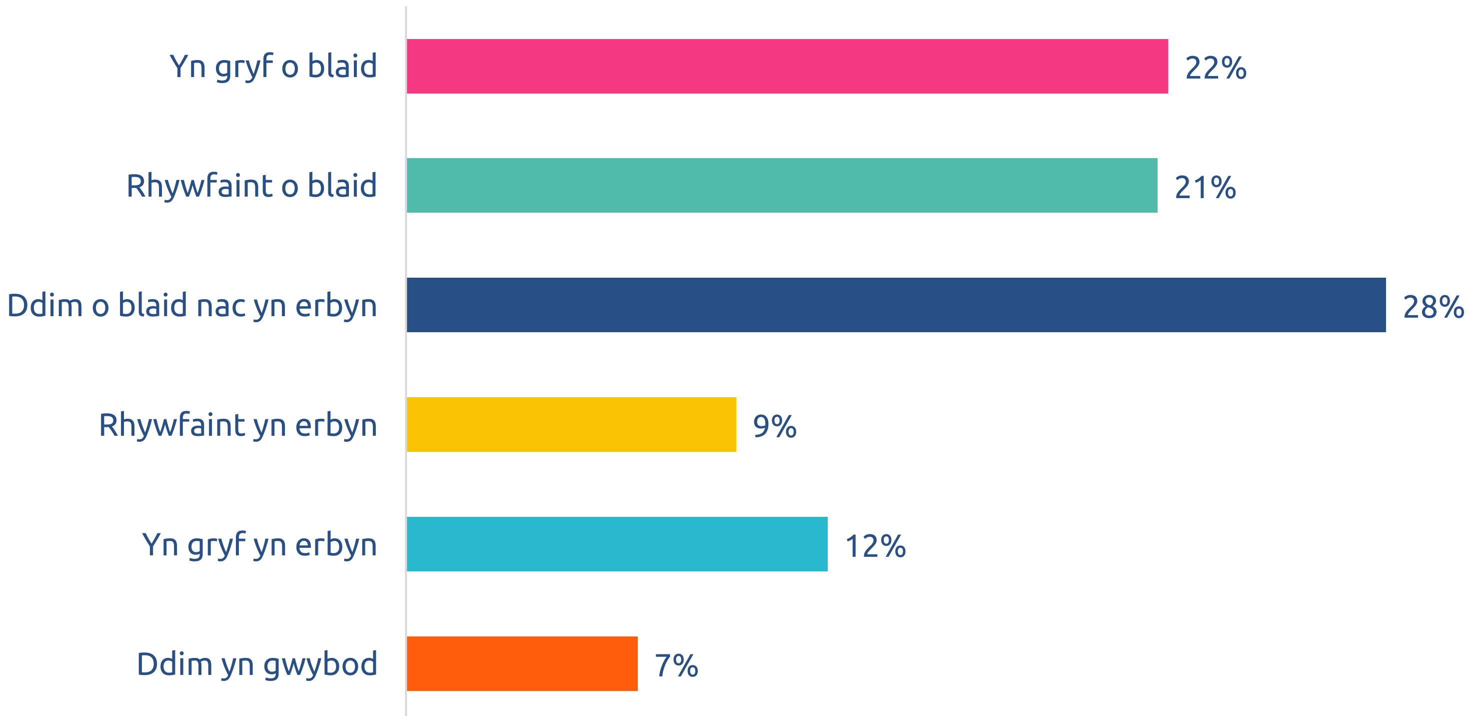

Gwell gennyf beidio â dweud: 1%

Isafbris am uned o alcohol

Gofynnwyd i'r rhai o blaid isafbris am uned o alcohol (n = 940; heb ei bwysoli)

Pa un o'r canlynol yw eich prif reswm a'ch ail reswm dros ddweud eich bod o blaid Isafbris am Uned o alcohol?
Gofynnwyd y cwestiwn hwn ar ffurf dau gwestiwn annibynnol.

	Prif reswm	Ail reswm
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau a achosir gan alcohol yn gyffredinol	47%	19%
Helpu i atal pobl rhag yfed gormod yn gyffredinol	18%	15%
Helpu i atal pobl ifanc rhag yfed/yfed gormod	9%	14%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau iechyd oherwydd yfed	15%	30%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau yfed	6%	15%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau gyda diodydd cryf penodol	3%	4%
Arall	1%	1%
Ddim yn gwybod	Llai na 1%	1%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob cwestiwn: 1%

Isafbris am uned o alcohol

Gofynnwyd i'r rhai yn erbyn isafbris am uned o alcohol (n = 456; heb ei bwysoli)

Pa un o'r canlynol yw eich prif reswm a'ch ail reswm dros ddweud eich bod yn erbyn Isafbris am Uned o alcohol?
Gofynnwyd y cwestiwn hwn ar ffurf dau gwestiwn annibynnol.

	Prif reswm	Ail reswm
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau a achosir gan alcohol yn gyffredinol	23%	14%
Helpu i atal pobl rhag yfed gormod yn gyffredinol	9%	13%
Helpu i atal pobl ifanc rhag yfed/yfed gormod	24%	19%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau iechyd oherwydd yfed	10%	14%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau yfed	5%	12%
Helpu i fynd i'r afael â phroblemau gyda diodydd cryf penodol	10%	14%
Ni ddylai'r wladwriaeth ymyrryd	12%	10%
Arall	6%	4%
Ddim yn gwybod	Llai na 1%	1%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob cwestiwn: 0%

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Mae sgrinio'r fron yn wasanaeth i ganfod canser y fron yn gynnar. Mae'r broses sgrinio bresennol yn cynnwys mamogramau (h.y. pelydrau-x) o bob bron sydd wedyn yn cael eu hadolygu gan ddau arbenigwr gofal iechyd medrus. Gwnaethom holi'r cyfranogwyr am eu barn ar ddefnyddio offeryn deallusrwydd artiffisial (AI) cymeradwy yn y dyfodol i gefnogi arbenigwyr gofal iechyd i adolygu mamogramau. Mae AI yn derm sy'n disgrifio'r defnydd o gyfrifiaduron a thechnoleg ddigidol i gyflawni tasgau cymhleth y credir yn aml bod angen gwybodaeth benodol arnynt.

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Ydych chi erioed wedi cael mamogram (h.y. pelydr-x o'r fron)?

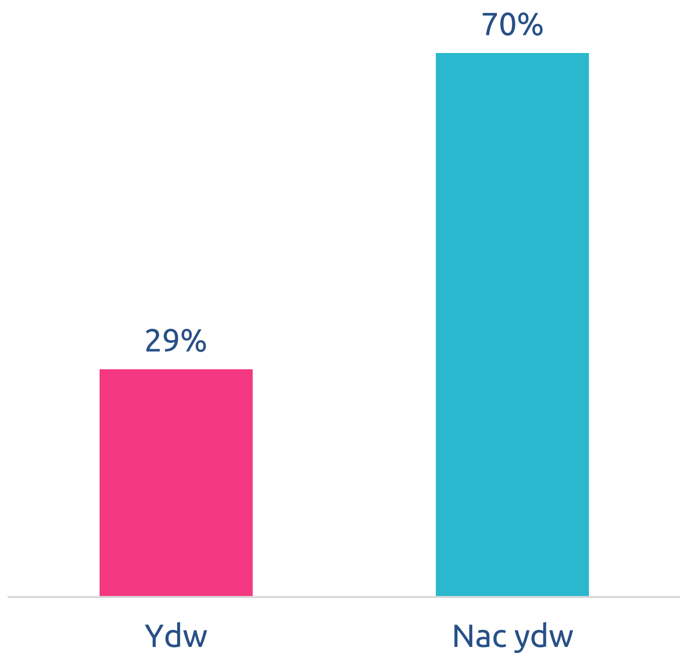

Gwell gennyf beidio â dweud : 1%

Gofynnwyd y cwestiwn hwn i'r holl gyfranogwyr oherwydd, er bod menywod rhwng 50 a 70 oed yn cael eu gwahodd ar gyfer sgrinio’r fron gan y GIG, y mae’n bosibl bod cyfranogwyr eraill wedi gofyn am sgrinio’r fron neu wedi cael eu cyfeirio amdano gan weithiwr gofal iechyd proffesiynol, ac felly roedd yn bwysig cofnodi pob profiad

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Pa mor wybodus, os o gwbl, fyddech chi'n dweud eich bod chi am y canlynol ...?

	Ddim yn wybodus o gwbl	Ddim yn wybodus iawn	Gweddol wybodus	Gwybodus iawn
Y broses sgrinio'r fron	28%	25%	34%	12%
Y defnydd o AI yn gyffredinol	23%	35%	36%	6%
Y defnydd o AI yn y gwasanaeth gofal iechyd	36%	44%	18%	2%

Gwell gennyf beidio â dweud ar gyfer pob datganiad: 1%

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Ar hyn o bryd, mae dau arbenigwr gofal iechyd yn adolygu mamogram ac yn penderfynu a yw'n 'normal' neu 'a oes risg y bydd canser yn bresennol yn y fron'. I ba raddau ydych chi'n cefnogi neu'n gwrthwynebu'r defnydd o offeryn AI cymeradwy i gefnogi arbenigwyr gofal iechyd i adolygu mamogramau (pelydr-x)? Bydd arbenigwr gofal iechyd bob amser yn gyfrifol am benderfynu canlyniad terfynol y mamogram (nid yr offeryn).

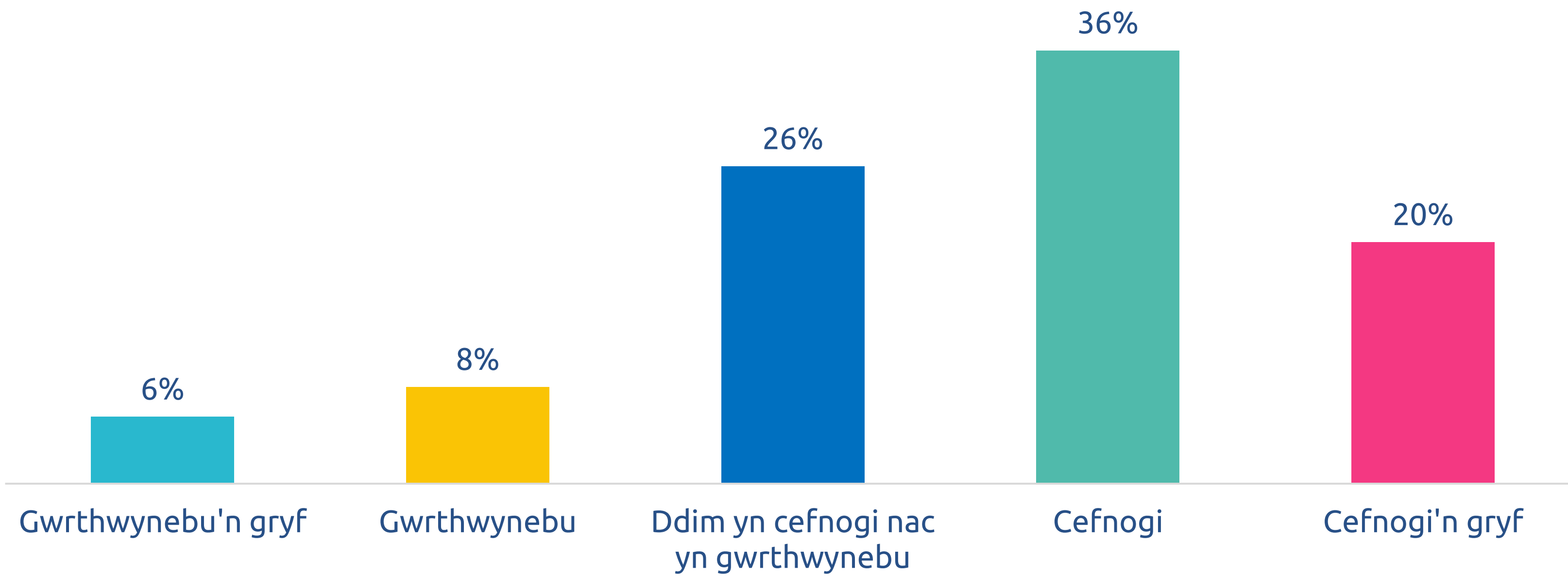

Gwell gennyf beidio â dweud : 4%

Sgrinio'r fron a deallusrwydd artiffisial

Pe bai offeryn AI cymeradwy yn cael ei ddefnyddio i gefnogi arbenigwyr gofal iechyd i adolygu mamogramau, pa effaith y credwch y byddai hynny'n ei chael ar y canlynol?

	Gwella	Aros yr un peth	Gwaethygu	Gwell gennyf beidio â dweud
Preifatrwydd data	11%	55%	25%	9%
Amseroldeb (e.e. cyflymder dychwelyd canlyniadau)	71%	16%	4%	12%
Effeithiolrwydd (e.e. cywirdeb canlyniadau)	48%	27%	13%	9%
Effeithlonrwydd (e.e. baich ar weithwyr gofal iechyd proffesiynol)	67%	17%	6%	10%
Tegwch (e.e. pawb yn cael eu trin yr un fath)	36%	48%	7%	8%
Cysylltiad rhwng y person a'r gweithiwr gofal iechyd proffesiynol	11%	48%	33%	10%

Eisiau bod yn rhan o Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus?

Mae recriwtio i Iechyd y Cyhoedd Amser i Siarad yn barhaus gan ein bod am siarad ag ystod eang o unigolion ledled Cymru.

Os ydych chi'n byw yng Nghymru ac yn 16+ oed, dyma'ch cyfle i gael eich clywed.

Eisiau dysgu mwy am sut i fyw bywyd iach a llewyrchus?

Eisiau darganfod sut i helpu eich cymuned i ffynnu?

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gweithio i ddiogelu a gwella iechyd a llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd i bobl yng Nghymru.

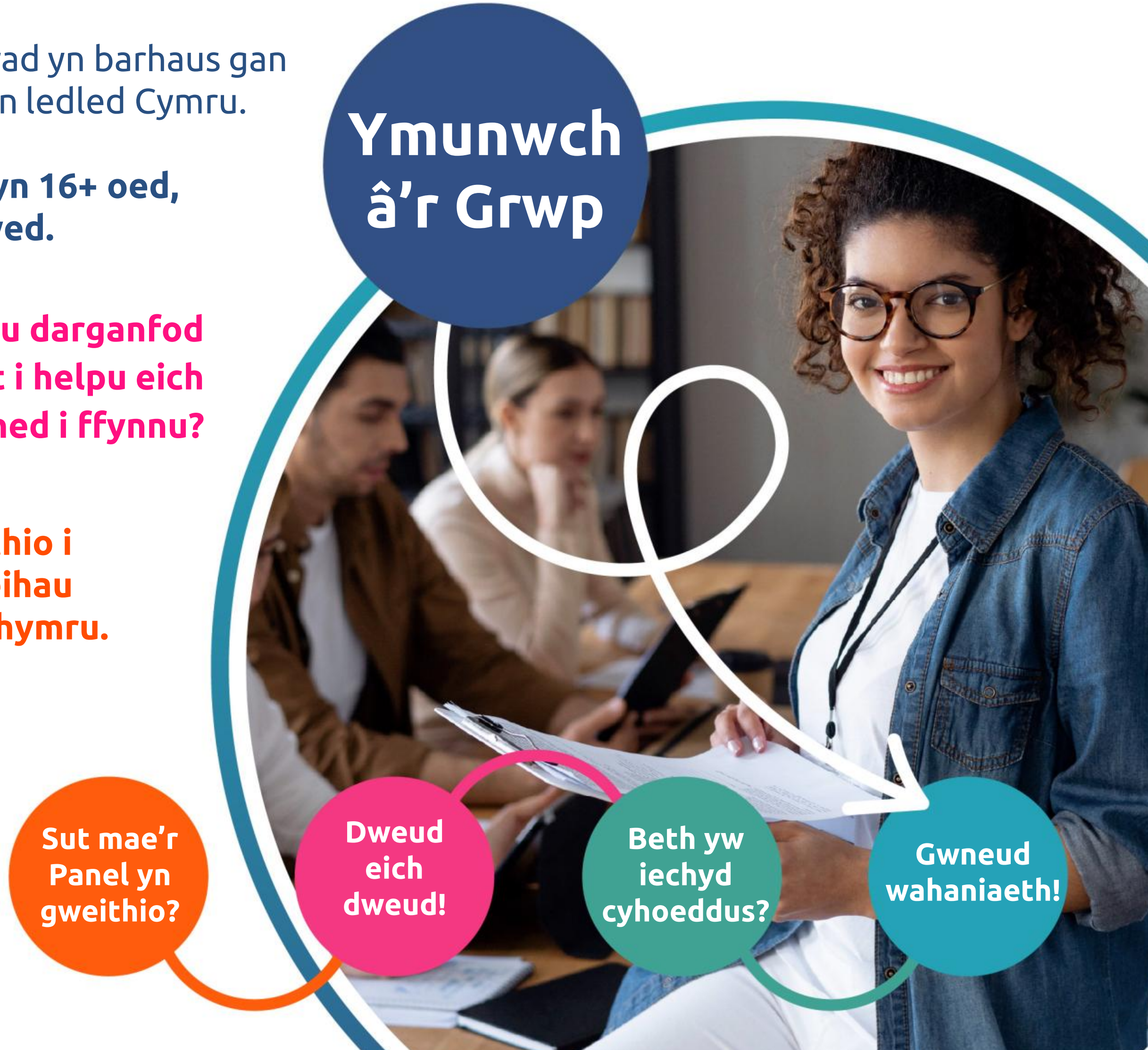

SiaradICCymru.com

01663 761976

SiaradICCymru@wales.nhs.uk

Cyfranwyr y Prosiect

Tîm y Prosiect: Dr Catherine Sharp, Prof Karen Hughes, Lewis Brace, Carys Dale

Diolchiadau am Gymorth Prosiect Ehangach:

Mae'r Gyfarwyddiaeth Polisi ac Iechyd, Dynodwyd Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd (WHO) ar 'Fuddsoddi ar gyferIechyd a Llesiant' (WHO CC): Dr Sumina Azam, Dr Rebecca Hill

Tîm Cyfathrebu: Aamir Mohammed, Sarah Hibbard, Katie Allen, Rebecca Hopkins, Danny Donovan, Lucy Omnet

Grŵp Cynghori Traws-Sefydliadol: Amy Burgess, Bethan Bowden, Susan Belfourd, Giles Greene, Emily van de Venter, Chris Roberts (Llywodraeth Cymru), Semele Mylona (Llywodraeth Cymru)

Datblygu'r Holiadur

Datblygwyd y cwestiynau a ddefnyddiwyd yn arolwg mis Chwefror 2025 mewn partneriaeth â chydweithwyr yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru.

Atodiad

Demograffeg

Dulliau

		Poblogaeth (16+ oed)	Sampl panel cyffredinol N = 4,088		Chwefror 2025 sampl arolwg N = 2, 137	
Rhyw	Gwryw	49%	1730	42%	954	45%
	Benyw	51%	2319	57%	1166	55%
	Arall	-	39	1%	17	1%
Oedran (blynyddoedd)	16-29	21%	740	18%	369	17%
	30-49	29%	1672	41%	762	36%
	50-69	31%	1026	25%	569	27%
	70+	19%	650	16%	437	20%
Cwintel amddifadedd	1 (Mwyaf)	19%	653	16%	320	15%
	2	20%	790	19%	408	19%
	3	21%	806	20%	432	20%
	4	21%	915	22%	511	24%
	5 (Lleiaf)	20%	924	23%	466	22%

Nodwch. Data poblogaeth o Amcangyfrifon y Swyddfa Ystadegau Gwladol o boblogaeth y DU, Cymru a Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon (Canol 2020) (yn agor mewn ffenestr newydd); Data cwintel amddifadedd o Fynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (2019) (yn agor mewn ffenest newydd).

Oherwydd diffyg cyfranogiad mewn pedwar arolwg yn olynol, mae 495 o bobl wedi cael eu tynnu oddi ar y panel. Amlinellwyd y broses hon i aelodau'r panel yn y deunydd ymuno.

		Poblogaeth (16+ oed)	Sampl panel cyffredinol N = 4,088		Chwefror 2025 sampl arolwg N = 2,137	
Ethnigrwydd	Gwyn	95%	3936	96%	2038	95%
	Ethnigrwydd cymysg	1%	63	2%	34	2%
	Asaidd neu Asaidd Pryndeinig	2%	58	1%	42	2%
	Du, Affricanaidd, Caribïaidd, Du Cymraeg neu Du Prydeinig	1%	10	<1%	11	1%
	Ethnigrwydd arall	1%	12	<1%	8	<1%
	Gwell gennyf beidio â dweud	-	9	<1%	4	<1%
Bwrdd Iechyd	BIP Aneurin Bevan	19%	763	19%	391	18%
	BIP Betsi Cadwaladr	22%	748	18%	428	20%
	BIP Caerdydd a'r Fro	16%	775	19%	365	17%
	BIP Cwm Taf Morgannwg	14%	630	15%	316	15%
	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	12%	558	14%	312	15%
	BI Addysgu Powys	4%	149	4%	94	4%
	BIP Bae Abertaw	12%	465	11%	231	11%

Nodwch. Mae amcangyfrifon poblogaeth yn ôl ethnigrwydd (yn agor mewn ffenest newydd) a gafwyd gan Stats Cymru ar gyfer pob oed oherwydd nad oes data ar gael ar gyfer trigolion 65+ oed nad ydynt yn wyn. Amcangyfrifon poblogaeth gan fyrddau iechyd lleol (yn agor mewn ffenest newydd) wedi'u casglu o Stats Cymru. BIP: Bwrdd Iechyd Prifysgol; BI: Bwrdd Iechyd.

Dulliau - Recriwtio Cychwynnol

- Gosodwyd targed cychwynnol o 2,500 aelod panel er mwyn cael sampl arolwg misol o tua 1,000 ymateb; amcangyfrifwyd y byddai'r cyfraddau ymateb i arolygon bob yn ail fis yn 50% ar y mwyaf. I gyrraedd ystod o unigolion, defnyddiwyd tri dull recriwtio:
  - Ffon
  - Cyfryngau cymdeithasol
  - Wyneb yn wyneb
- Cafodd cwmni ymchwil i'r farchnad proffesiynol (DJS Research Limited) ei gaffael i gynnal y recriwtio a'rarolygon misol.
- Defnyddiwyd samplu cwota haenog wrth recriwtio dros y ffôn ac wyneb yn wyneb. Cwotâu wedi'u cymhwyso i:
  - Daearyddiaeth (Bwrdd Iechyd)
  - Oed
  - Rhyw
  - Cwintel Amddifadedd (Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru)
- Roedd targedu cyfryngau cymdeithasol yn canolbwyntio ar fylchau demograffig mewn recriwtio.
- Cwblhaodd aelodau'r panel arolwg recriwtio cychwynnol a gofynnir iddynt gwblhau arolygon 15-20 munud bob yn ail mis. Cynhelir arolygon ar-lein neu dros y ffôn bob yn ail fis, yn dibynnu ar ddewis y sawl sy'n cymryd rhan.
- Mae rhagor o fanylion methodolegol ar gael ym mhrotocol y prosiect (yn agor mewn ffenest newydd).

Dulliau

- Ar gyfer pob arolwg, gwahoddir holl aelodau'r panel i gwblhau' holiadur trwy'r dull y maent yn ei ffafrio (ffôn neu ar-lein). Rhoddir tair wythnos i aelodau'r panel gwblhau'r arolwg. O fewn yr amserlen honno, nodir bylchau yn y proffil demograffig sydd ei angen i gyflawni sampl sy'n cynrychioli oedran, rhyw, ethnigrwydd ac amddifadedd Cymru, ac anfonir nodiadau atgoffa i gwblhau'r arolwg.
- Mae'r holiaduron yn cynnwys cwestiynau sydd ag un ymateb a sawl ymateb (h.y. dewiswch bob un sy'n berthnasol). Pan fo cwestiwn yn un â sawl ymateb a'i fod yn cynnwys opsiwn un ymateb yn unig sy'n golygu mai dim ond yr opsiwn hwnnw y gellid ei ddewis, caiff hyn ei gydnabod ar y graff neu'r tabl.
- Er mwyn cynyddu cynrychiolaeth ar draws sampl yr arolwg, cynhelir tua 100 o gyfweliadau wyneb yn wyneb fesul arolwg gyda grwpiau poblogaeth a dargedir. Gwahoddir yr unigolion hyn i gwblhau'r arolwg ac fe'u gwahoddir yna i ymuno â'r panel. Felly mae cyfran yn gyfranogwyr sy'n cwblhau arolwg untro. Yn ogystal, rhoddir hysbysebion ar y cyfryngau cymdeithasol sy'n targedu grwpiau poblogaeth penodol.
- Ymgymerwyd â recriwtio wedi'i dargedu ychwanegol yn ystod arolwg Chwefror 2025, a chomisiynwyd 400 o gyfweliadau wyneb yn wyneb ychwanegol. O'r rhain, dewisodd 290 o gyfranogwyr ymuno â'r panel.

Recriwtiwyd y cyfranogwyr (N = 2,137) a gwblhaodd arolwg mis Chwefror 2025 drwy'r dulliau canlynol:

Dull Recriwtio	n	%
Ar-lein	1378	64%
Dros y ffôn	226	11%
Wyneb yn wyneb (panel)	316	15%
Wyneb yn wyneb (untro)	217	10%

Cwblhaodd y cyfranogwyr (N = 2,137) arolwg mis Chwefror 2025 drwy'r dulliau canlynol:

Dull Cyfranogiad	n	%
Ar-lein	1545	72%
Dros y ffôn	85	4%
Wyneb yn wyneb	507	24%

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Gweithio gyda'n gilydd i
greu Cymru iachach

Working together for a
healthier Wales